

FYLKESMANNEN I HORDALAND
Justis- og forvaltningsavdelinga

Sakshandsamar, innvalgstelefon
Astrid Moldestad, 55572265

Vår dato

10 APR. 2005

Dykkar dato
30.11.04

Vår referanse

04/17549

721.0

Dykkar referanse

200405135/KOH

Helse- og omsorgsdepartementet	
Saknr.:	Dok.nr.:
200405135	154
Arkivkode:	Journ.dato
520	080405
Avd.:	Saksbeh.:
KTA-STE	KOH

Det kgl Helse- og omsorgsdepartement
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse – NOU 2004:18 Helhet og plan i sosial- og helsetjenestene.

Vi viser til ovennevnte utredning og til brev fra Helse- og omsorgsdepartementet av 30.11.04.

En felles lov for de kommunale sosial- og helsetjenestene vil bidra til å styrke samarbeid og samordning i kommunene om helhetlige tjenestetilbud til brukerne. Dette vil særlig effektivisere tjenestene til personer med omfattende og sammensatte hjelpebehov. Det er fylkesmannens syn at også lov om barneverntjenester burde vært med i den kommunale tjenesteloven, da barnevernets tjenester har nær faglig sammenheng med sosial- og helsetjenestene. Tiltak etter barneverntjenesteloven ville da lettere kunne lede til en samordning med sosial- og helsetjenestene om støttetiltak og oppfølging av den enkelte familie.

I lovutkastet § 2-3 regnes opp oppgaver som kommunen skal ivareta, og i § 3-1 angis vilkårene for rett til tjenester etter loven. § 2-3 inneholder imidlertid formuleringer som vil kunne forstås av forvaltningen som vilkår som er kumulative til vilkårene i § 3-1. På den måten vil retten til tjenester etter § 3-1 i praksis kunne begrenses. Dette gjelder for eksempel retten til nødvendig pleie og omsorg etter § 3-1 pkt 1 d). Etter § 2-3 skal kommunen tilby pleie og omsorg til personer *som ikke kan klare seg selv*. Det vil kunne lette lovanvendelsen om § 2-3 kun lister opp de tjenestene kommunen skal tilby, og at formuleringer som definerer målgruppen for tjenestene kun fremgår av § 3-1. Alternativt bør bestemmelsene ha samme ordlyd.

Individuell plan er sentral i lovforslaget. Fylkesmannen er enig i at individuell plan skal utarbeides for alle som har behov for langvarige og koordinerte tjenester. Individuell plan bør ikke være betinget av at den enkelte selv krever det. Det vil også, slik fylkesmannen ser det, gi en bedre sammenheng i regelverket og en enklere saksbehandling om dette også gjelder for utforming av et samlet vedtak. Det vil si at kommunen blir pålagt å utarbeide et samlet vedtak for tjenestemottakere som mottar mer enn en tjeneste fra kommunen.

Utvalget foreslår at det skal inngås en avtale mellom forvaltningsnivåene når en individuell plan forutsetter medvirkning fra fylkeskommune eller stat (typisk spesialisthelsetjenesten). Avtalen skal gjelde ansvars- og oppgavefordelingen for tjenestetilbudet og innholdet i dette. Avtalen er videre ment å skulle forplikte de andre (ikke-kommunale) tjenestenivåene til å treffe egne vedtak om de tjenestene i den individuelle planen som ikke omfattes av det kommunale, samlede vedtaket. Fylkesmannen er tvilende til om en avtale her ville kunne tjene formålet, og arbeidet med en slik avtale vil da lett kunne virke unødig byråkratiserende. Det er vanskelig å se for seg at representantene for stat eller fylkeskommune vil kunne binde sine forvaltningsnivå i forhold til et forpliktende individuelt vedtak om tjenester, i den grad disse tjenestenivåene knytter enkeltvedtak til sin tjenesteyting. En individuell plan og det faktiske samarbeidet om utformingen av denne (herunder utpeking av en planansvarlig, jf § 3-6 nr.5 og utfyllende forskrift) bør være tilstrekkelig.

Utvalgets samordning av klagereglene vil forenkle saksbehandlingen og vil kunne forkorte prosessen fram mot endelig vedtak. Dette vil også bidra til en styrking av rettssikkerheten for tjenestemottakerne. I samme retning virker, slik fylkesmannen ser det, forslaget om la helsetjenestens krav til journalføring og dokumentasjon gjelde for sosialtjenesten.

Fylkesmannen i Hordaland vil imidlertid advare mot å innføre en ordning som gir kommunene adgang til å oversende en ubehandlet sak til fylkesmannen som klageinstans. Det foreslås av utvalget at saken skal sendes klageinstansen senest 4 uker etter at klagen er mottatt av kommunen. Få kommuner bruker i dag mindre enn 4 uker på å behandle en klage, og regelen vil kunne lede til at sakene vil bli oversendt ubehandlet. Fylkesmannen vil da som klageinstans få et stort og tungt arbeid med å saksbehandle sakene i samarbeid med kommunene, og det man vinner av tid i første fase av klagebehandlingen, taper man i siste fase. Klagesaksbehandlingen vil trolig samlet sett bli forlenget hvis dette blir vedtatt. Fylkesmannen er enig med utvalget i at det bør settes en frist for kommunene for oversending av en klagesak til klageinstansen, men da vil saken måtte være ferdigbehandlet i kommunen. En frist på fem uker vil da trolig være mer realistisk for kommunene å forholde seg til.

Fylkesmannen støtter utvalgets forslag om at klageinstansen skal kunne prøve alle sider av vedtaket. Sett fra tjenestemottakernes side, vil det være vanskelig å argumentere for at det skal være en mer begrenset overprøving her enn på andre kommunale forvaltningsområder.

Bestemmelsen om refusjon av utbetalt sosial stønad i etterbetalt trygd, lovforslagets § 3-4 nr. 2, har fått en noe annen ordlyd enn i gjeldende regel (sotjl § 5-9). Kommunen skal etter forslaget kunne kreve refusjon i "det utbetalte beløp", mens det i dag kan kreves refusjon i "det beløp som skal etterbetales". Det fremgår ikke av merknaden om utvalget har ment å endre innholdet i bestemmelsen. Dagens ordlyd er etter fylkesmannens mening klarere og enklere å praktisere. Den nye ordlyden vil kunne lede til at kommunen vil kunne fremme et krav mot trygdemottakeren etter at etterbetalingen er utbetalt, noe som vil kunne forvanske saksbehandlingen av slike saker.

Innføring av internkontrollplikt for forvaltningen av økonomisk stønad (sosialtjenesteloven kap.5), er positivt. Dermed gjelder internkontrollplikten for hele den kommunale sosial- og helsetjenesten. Det ville i denne sammenheng vært naturlig og hensiktsmessig også å la det statlige tilsynet omfatte sosialkontortjenesten i sin helhet, forutsatt at økonomisk stønad er ment å skulle være en kommunal tjeneste også i fremtiden. Forvaltningen av økonomisk stønad er dessuten et forvaltningsområde som ligger godt til rette for systemrevisjon som tilsynsmetode. Rettssikkerheten til personer som er avhengige av økonomisk stønad fra kommunen ville bli styrket ved at denne tjenesten også ble undergitt et forvaltningstilsyn.

Fylkesmannen i Hordaland mener at økonomisk stønad til personer som ikke kan sørge for sitt livsopphold, bør ses i sammenheng med a-trygd og folketrygdens pensjonssystem og overføres til en felles statlig velferdsforvaltning. Det vises til det pågående arbeidet med en samordning av A-etats, trygdeetatens og sosialtjenestens oppgaver.

Med hilsen

Svein Alsaker

Paul Kløvrud
Avdelingsdir.

Kopi: Fylkesmennene